

УДК 630* 182.21

*Проф. В.І. Парпан, д-р біол. наук; мол. наук. співроб.
Р.М. Вітер; мол. наук. співроб. Т.В. Парпан – УкрНДІгірліс;
Я.П. Целень – об'єднання "Львівліс"*

ЕКОЛОГІЧНА СУКЦЕСІЯ ТРАВ'ЯНОГО ВКРИТТЯ НА ЗРУБАХ В РІВНИННИХ БУКОВИХ ЛІСАХ УКРАЇНИ

Наведено систематичну і еколого-біологічну структуру трав'яного вкриття зрубів букових лісів Українського Опілля. Виділено і охарактеризовано етапи і стадії сукцесій та проаналізовано динаміку різних екологічних груп рослин у ході вторинної сукцесії.

Ключові слова: структура, сукцесії, трав'яне вкриття, етапи, стадії, динаміка, екологічні групи.

*Prof. V.I. Parpan; R.M. Viter; T.V. Parpan – UMFRI;
Ya.P. Tselen' – "Lvivlis" department*

Ecological successions of the grass cover on cutting areas in Ukrainian beech forests

A systematic and ecological-biological structure of grass cover of cutting areas in Ukrainian Opillya beech forest has been given. The succession stages have been singled out and characterised. The dynamics of different ecological groups of plants in the course of succession has been analyzed.

Key words: structure, succession, grass cover, stages, dynamics, ecological groups.

Прогнозування можливих напрямків відновлення букових лісів повинно базуватися на вивченні систематичної, еколого-біологічної структури трав'яного вкриття та його динаміки на ранніх стадіях сукцесії, оскільки воно значною мірою впливає на відновлення деревних видів [1].

Відновлення лісу після вирубування деревостану представляє собою частковий прояв вторинної сукцесії. У випадку, якщо рубання проведено в лісовому угрупованні, що перебуває на стадії клімаксу, або на кінцевій стадії екзогенезу, виникають особливі сукцесійні явища, названі демуаційними, або демуаційною сукцесією [2]. У дослідженнях рослинних угруповань, що формуються на зрубках можна виділити два напрямки: прикладний і теоретичний. Головною метою першого є розробка оптимальних господарських заходів, таких як рубання головного користування, які спрямовані на максимально швидке і ефективно відновлення деревостану, способів догляду в боротьбі із бур'янами та ін.

Теоретичні дослідження включають ширше коло питань, пов'язаних із оцінкою флористичного складу і структури угруповань, екологічними наслідками господарських заходів, а також аналізом динамічних аспектів – напрямків і темпів розвитку рослинності на зрубках, факторів, що зумовлюють хід сукцесії та її закономірності.

У дослідженнях сукцесій на зрубках відносно невелика кількість наукових робіт торкається питань динаміки рослинності, оскільки вони носять, головним чином, описовий і класифікаційний характер [3-9]. У регіоні Опілля динаміка трав'яного покриття на зрубках не вивчалась. Перші дослідження, проведені В.І. Парпаном [10], за участю науковців інституту екології Карпат та авторів даної роботи, наведені в цій публікації.

До числа найменш досліджених і найбільш актуальних питань вивчення вторинних сукцесій у лісових угрупованнях можна віднести такі аспекти, як закономірності перебігу вторинної сукцесії як у функціональному, так і в теоретичному аспектах, зміни структури і складу угруповань в ході сукцесії, визначення сукцесійних рядів і демураційних комплексів у світлі загальної території екологічної сукцесії.

Екологічні наслідки вирубування деревостану проявляються насамперед у зміні фітоклімату, який трансформується у процесі вторинної сукцесії. Після рубань докорінним чином змінюються умови освітленості. Переважає пряма радіація над розсіяною. Через це в трав'яному рослинному покриві отримують перевагу геліофіти. Поряд із зміною умов освітленості відбувається зміна температурного режиму в напрямку зростання добових амплітуд температури [11, 12]. Рубання викликає також зміни водного режиму ґрунту, внаслідок зменшення транспірації. Незважаючи на більше випаровування з поверхні ґрунту, її вологість вища [13]. Поширюється на зрубах ряд вологолюбних видів (*Juncus effusus*, *Deschampsia caespitosa*). У бездощовий період прослідковується в'янення і відпад рослин, що свідчить за значну мінливість вологості ґрунту. Поширеним явищем є збільшення в ґрунті розчинених форм азоту [8, 13], про що свідчить наявність нітрофілів (*Chamaenerion angustifolium*, *Rubus idaeus*).

Склад флори серійних угруповань зрубів на місці букових лісів Опілля визначається загальними фізико-географічними, історичними і едафічними умовами, екологічною ситуацією і різними біотичними факторами, а також характером та інтенсивністю антропогенної діяльності.

Дослідженнями охоплені 20 різновікових (1-8 річних) зрубів у Бібрському та Рогатинському держлісгоспах, приурочених до трьох основних асоціацій букових лісів – волосистоосокової (*Fagetum caricosum (pilosae)*), яглицевої (*F. aegopodiosum*) і маренкової (*F. asperulosum*). Всі ділянки належать до свіжої та вологої дубово-грабової бучини з позицій лісівничо-екологічної типології. Дослідження структури трав'яного вкриття на зрубах та тенденцій його динаміки проведено маршрутними і стаціонарними методами. Маршрутними методами вивчені закономірності формування і розвитку серійних фітоценозів на різновікових зрубах із врахуванням рельєфу, експозиції і крутизни схилів, впливу техногенних і антропогенних чинників. Генетичні ряди досліджуваних сукцесій виділяли на основі порівняння структурно-функціональної організації серійних фітоценозів на різновікових зрубах. Вивчення життєвих форм, фітоценотипів і чисельності популяцій проводили стаціонарними методами із закладкою трансект [14].

Флористичний склад зрубів динамічний і змінюється у силу проникнення одних та елімінації інших видів із складу фітоценозів у процесі реалізації сукцесії. Сукупно на букових зрубах Опілля виявлено 86 видів квіткових рослин, які належать до 34 родин. Найчисленнішою є родина айстрових (*Asteraceae*) – 15 видів. Широко представлені родина злакових (*Poaceae*) – 11 видів і губоцвітих (*Lamiaceae*) – 7 видів. Інші 20 родин за кількістю видів значно поступаються вказаним родинам.

Найбільшого поширення на зрубках у регіоні досягають полікарпічні трав'янисті рослини, участь яких у флорі досягає 68,6 %. Зокрема стрижнекореневих полікарпиків налічується 13 видів, короткокореневищних і китицекореневих трав – 12, представників кореневідприскових трав'янистих полікарпиків – 7 видів. Найчисленнішою є група столоноутворюючих і повзучих трав'яних багаторічників – 14 видів. Дернові багаторічники представлені 13 видами. Монокарпики у флорі рослинних угруповань зрубів нараховують 21 вид, що становить майже четверту частину від загального числа видів.

Стосовно до родючості ґрунту у складі флори вирубувань виділено три групи. Найчисленнішою є група мезотрофів – 80 % флори. На мегатрофи припадає 13 %. Види, що відзначаються широкою екологічною амплітудою стосовно трофності субстрату, займають 17-18 % і представлені в основному рудералами. У складі рослинності щодо вологості домінують мезофіти – 64 %. На групу гігрофітів і близьких до них видів припадає 24 %. Частка видів, здатних рости за дефіциту вологи у ґрунті, не перевищує 12 %.

Залежно від способу поширення плодів і насіння у складі флори зрубів виявлено представники 4 карпобіологічних груп – гідрохори, антропохори, анемохори і зоохори. Розподіл їх за групами приблизно рівний і перебуває в межах 23-27 %. Але найбільше поширення має анемохорія – 27 % флори. При розселенні рослинами використовуються різні агенти. Такими особливостями відзначаються експлеренти і рудерали, підтвердженням чого є їхнє домінування на початкових стадіях заростання зрубів.

Зміни в ході сукцесій еколого-біологічного та ценотичного складу рослинних угруповань, чисельності домінантних популяцій, сумарного проективного покриття та тенденцій розвитку рослинності дали можливість розподілити процес заростання зрубів на етапи і стадії. Виділено два етапи – дигресивний та демуаційний. У першому випадку етап сукцесії охоплює період деструкції трав'яного вкриття букового лісу як вихідного ценозу.

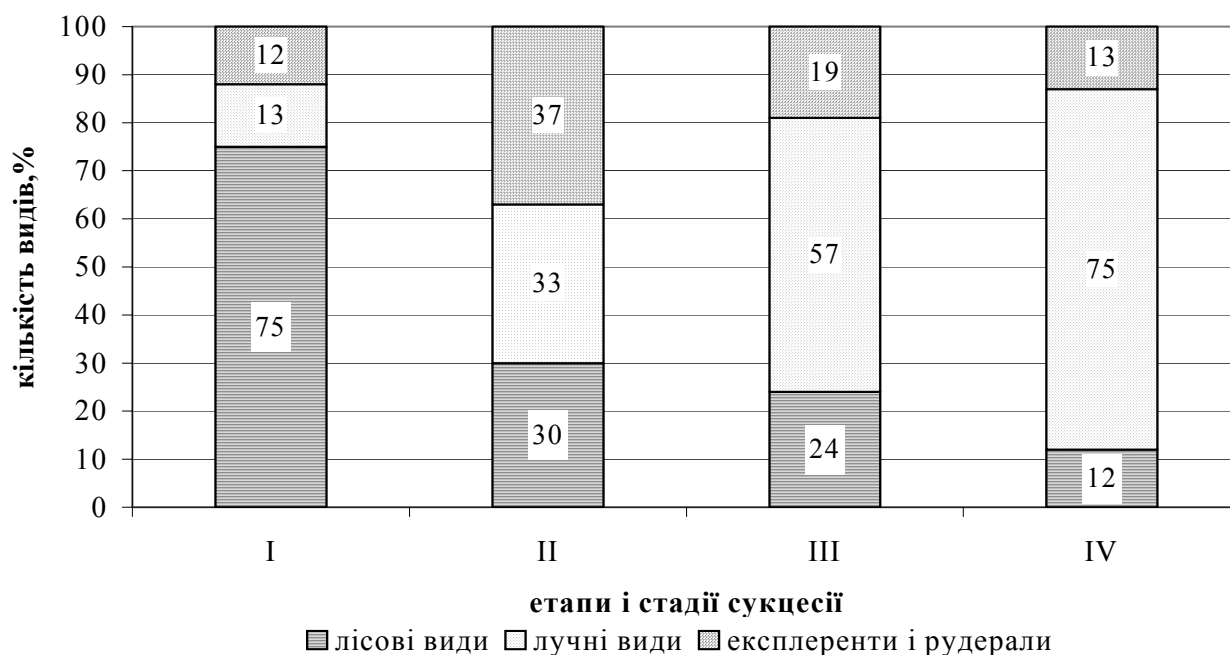
На зрубках, які досліджуються тривалість цього етапу дигресії, внаслідок негативного впливу трельовочних робіт на ґрунтовий і рослинний покрив, становить у середньому один рік. На свіжих зрубках у складі рослинного вкриття домінують види лісової екології, частка яких становить 75 %. Із стихійно поширених рудеральних та лучних видів домінують типові експлеренти – зніт темний (*Epilobium obscurum*), розрив-трава (*Impatiens noli-tangere*), спориш звичайний (*Polygonum aviculare*), а також такі космополіти, як тонконіг однорічний (*Poa annua*). При вивченні чисельності інвазійних популяцій рослин було встановлено, що найчисленнішою на цьому етапі є популяція куничника наземного (*Calamagrostis epigeios*) і хаменерія вузьколистого (*Chamaenerion angustifolium*), а загальна кількість трав'яних видів становить 23 (табл. 1).

На 2-річних зрубках ситуація кардинально змінюється. Піонерна, перша у демуаційному ряді стадія, характеризується збільшенням флористичного багатства, виключно за рахунок інвазії експлерентів і рудералів. За збереження загального представництва лісових видів їх частка знижується з 75 до 30 % (рис. 1).

Табл. 1. Видовий склад і структура трав'яного вкриття різновікових зрубів

Назва виду	Зруб 1 року		Зруб 2 року		Зруб 6 року		Зруб 8 року	
	Рясність за Друде	Покриття, %	Рясність за Друде	Покриття, %	Рясність за Друде	Покриття, %	Рясність за Друде	Покриття, %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aegopodium podagraria	sp	1	sp	3	sol ¹	+	sp	-
Agrostis tenuis	-	-	sp	2	cop ¹	2	sp	5
Ajuga reptans	-	-	sp	+	-	-	-	-
Artemisia vulgaris	-	-	sp	+	-	-	-	-
Anemone nemorosa	cop ¹	15	-	-	-	-	-	-
Athyrium filix-femina	-	-	sp	1	sol	-	-	-
Athyrium filix-mas	sp	2	-	-	sol	+	-	-
Calamagrostis epigeios	-	-	sp	1	-	25	cop ²	40
Calystegia sepium	-	-	sp	+	-	-	-	-
Campanula patula	-	-	-	-	sp	+	sp	+
Capsella bursa-pastoris	-	-	sol	+	-	-	-	-
Carex pilosa	cop ¹	20	sp	10	cop ¹	20	cop ²	30
Carex sylvatica	sp	5	sp	3	sp	2	sp	2
Centaurium erythraea	-	-	-	-	sp	+	-	-
Chamaenerion angustifolium	-	-	sp	5	cop ²	50	cop ²	30
Chenopodium album	-	-	sp	1	-	-	-	-
Chrysosplenium alternifolium	-	-	sp	1	-	-	-	-
Cirsium vulgare	-	-	sp	2	sp	1	-	-
Cichorium intybus	-	-	-	-	sol	+	sp	+
Coronaria flos-cuculi	-	-	-	-	sp	-	sp	+
Dactylis glomerata	-	-	sol	+	sp	1	-	-
Dryopteris filix-mas	-	-	sp	1	-	-	-	-
Epilobium obscurum	sp	+	sp	1	sp	+	-	-
Erigeron canadensis	-	-	-	-	sp	+	sp	1
Ficaria verna	sp	+	sp	+	-	-	-	-
Glechoma hederacea	sp	1	sp	+	sp	+	-	-
Gnaphalium uliginosum	-	-	sp	+	-	-	-	-
Galinsoga parviflora	-	-	sol	+	-	-	-	-
Gallium mollugo	sp	+	-	-	sp	+	-	-
Geranium robertianum	sol	+	-	-	-	-	-	-
Hepatica nobilis	cop ¹	1	sp	+	-	-	-	-
Holcus lanatus	-	-	sol	+	sp	+	sp	+
Hypericum perforatum	-	-	sp	+	sp	+	sp	+
Impatiens noli-tangere	sol	+	cop ²	25	-	-	-	-
Juncus bufonius	-	-	sp	2	-	-	-	-
Juncus effusus	-	-	-	-	cop ²	70	cop ²	55
Lamium maculatum	-	-	sp	4	-	-	-	-
Leucanthemum vulgare	-	-	-	-	sp	+	sp	+
Luzula pallescens	cop ¹	15	-	-	-	-	-	-
Lolium perenne	-	-	sp	+	-	-	-	-
Matricaria chamomilla	-	-	sol	+	-	-	-	-
Matricaria matricaroides	-	-	sp	+	-	-	-	-
Medicago lupulina	-	-	sp	+	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
<i>Majanthemum bifolium</i>	sp	+	-	-	-	-	-	-
<i>Oxalis acetosella</i>	-	-	sp	+	-	-	-	-
<i>Plantago lanceolata</i>	-	-	sp	+	-	-	sp	+
<i>Phleum pratense</i>	-	-	-	-	sp	+	sp	+
<i>Poa annua</i>	sp	+	sp	2	-	-	-	-
<i>Poa pratensis</i>	-	-	sp	+	sp	3	cop ¹	7
<i>Polygonatum verticillatum</i>	sp	+	-	-	sol	+	-	-
<i>Polygonum aviculare</i>	sol	+	sp	+	-	-	-	-
<i>Polygonum persicaria</i>	-	-	sp	1	-	-	-	-
<i>Pulmonaria obscura</i>	sp	2	-	-	-	-	-	-
<i>Pyrola minor</i>	sp	+	-	-	-	-	-	-
<i>Rumex confertus</i>	-	-	sp	+	sol	+	sp	+
<i>Senecio nemorensis</i>	-	-	-	-	sp	+	-	-
<i>Setaria glauca</i>	-	-	sp	+	-	-	-	-
<i>Sonchus arvensis</i>	-	-	sp	+	-	-	-	-
<i>Stachys sylvestris</i>	sp	1	sp	+	-	-	-	-
<i>Stachys palustris</i>	-	-	-	-	sp	+	sp	+
<i>Stellaria holostea</i>	sp	1	cop ¹	1	-	-	-	-
<i>Trifolium hybridum</i>	-	-	sp	+	sp	1	sp	1
<i>Trifolium repens</i>	-	-	sp	1	sp	1	sp	1
<i>Tussilago farfara</i>	-	-	-	-	sol	+	-	-
<i>Urtica dioica</i>	sol	+	sp	1	sp	+	-	-
<i>Valeriana stolonifera</i>	-	-	-	-	sol	+	-	-
<i>Veronica officinalis</i>	-	-	-	-	sp	+	sp	+
<i>Veronica chamaedris</i>	-	-	-	-	-	-	sp	+
<i>Viola reichenbachiana</i>	sp	+	sp	+	-	-	-	-
Загальна кількість видів	23		46		33		24	

I – дигресивний етап; II – піонерна стадія демуаційного етапу; III – кореневищна стадія демуаційного етапу; IV – дернова стадія демуаційного етапу

Рис. 1. Частка екологічних груп рослин на різних стадіях заростання вирубувань

Визначальне становище у формуванні фітоценотичного середовища належить експлерентам і рудералам – розрив траві, хаменерію вузьколистому, осоту звичайному (*Cirsium vulgare*), зніту темному, які становлять сукупно 37 %. У 2,5 рази зростає частка лучних видів. В умовах відсутності напружених конкурентних взаємовідносин високий рівень насінневої продуктивності, короткий період спокою насіння на фоні екологічної космополітичності визначають їх інтенсивне поширення. Досить показовим є збільшення чисельності розрив трави і участь її у формуванні проективного покриття порівняно з попереднім етапом сукцесії. Загальна кількість трав'яних видів порівняно з попереднім етапом зростає вдвічі, причому за досить короткий період. Збільшення чисельності популяцій куничника наземного за досить високої кількості хаменерія вузьколистого, які сукупно становлять до 75 % проективного покриття першого ярусу ценозу, свідчить за його вступ у кореневищну стадію заростання зрубів.

Для даного періоду сукцесії характерним є паралельне збільшення на зрубках довгокореневищних, кореневідприскових та столоноутворюючих рослин, а також дернових багаторічників. Поєднання двох типів розмноження (вегетативного і насінневого) вказаними видами сприяє більш інтенсивній їх чисельності. Завдяки великій конкурентноспроможності ці види за два-три роки з моменту проведення рубань досягають рівня домінантів.

У рослинних угрупованнях на кореневищній стадії спостерігається зміна співвідношення між багаторічними і малорічними видами. У даному випадку відбувається повернення ситуації явного домінування групи багаторічників, що свідчить за стабілізацію демутаційних процесів. Кількість видів, які беруть участь у формуванні рослинних угруповань, дещо зменшується. Посилення конкуренції, внаслідок підвищення сумарної щільності популяцій і проективного покриття за рахунок ускладнення вертикальної структури, визначає витіснення із ценозу, у першу чергу, експлерентів і рудералів, частка яких знижується з 37 до 19 % і переважають лучні види – 57 %. На даній стадії кількість видів дещо зменшується – з 47 до 35. Відновлення рівноваги між середовищем і біотою супроводжується наступним зниженням участі видів лісової екології. Це відображається на флористичному багатстві ценозу, його вертикальній структурі. Дещо менше спостерігаються зміни у фітоценозі осоки волосистої, що зумовлено біоекологічними особливостями даного виду.

Протягом наступних років рослинність зрубів у своєму розвитку наближається до дернової стадії. На фоні загального зниження видового різноманіття спостерігається збільшення представництва дернових злаків, таких як мітлиця тонка (*Agrostis tenuis*), грястиця збірна (*Dactylis glomerata*), тонконіг лучний (*Poa pratensis*), ситник розлогий (*Juncus efusus*), який утворює потужну дернину. За значної участі довгокореневищних видів простежується тенденція зниження їх домінантної ролі. Едифікаторами на даній стадії є ситник розлогий і куничник наземний. Участь видів лісової екології у складі трав'яного ярусу незначна – 12 %. Типові експлеренти і рудерали представлені 2-3 видами. Натомість істотну перевагу мають лучні види, частка яких сягає 75 %. На дерновій стадії налічується 24 трав'яних види.

Структурні і функціональні відмінності стану трав'яного ярусу, які відповідають певним типам лісу, значно більше відбиваються на дигресивному етапі сукцесії. Залежно від лісорослинних умов у період деградації трав'яного ярусу можливе переважання яглиці звичайної (*Aegorodium podagraria*), кислиці звичайної (*Oxalis acetosella*), або маренки рожевої (*Asperula cynanchica*). Загалом тривалість демутаційних етапів значною мірою залежить від антропогенного впливу на рослинність. Так, надмірна мінералізація і ущільнення ґрунту, внаслідок проведення лісоексплуатаційних робіт, виключає з сукцесійного ряду рослинні агрегації дигресивного етапу. При цьому можливе зменшення участі у трав'яному вкритті вегетативно рухливих видів, які визначають кореневищну стадію сукцесії. Одночасно зростає тривалість піонерної стадії. Найбільшим поширенням і впливом на характер рослинного вкриття, у даному випадку, відзначаються стрижнекореневі і китицекореневі моно- і полікарпики і дернові багаторічні трави. В їх числі конюшина гібридна (*Trifolium hybridum*), щавель кінський (*Rumex confertus*), ромашка непахуча (*Matricaria perforata*), ромашка лікарська (*Chamomilla recutita*), злинка канадська (*Erigeron canadensis*), а також тимофіївка лучна (*Phleum pratense*), медова трава шерстиста (*Holcus lanatus*) та мітлиця тонка.

Досить виражена флористична і структурна неоднорідність відновлюваних фітоценозів за вертикальним профілем та експозицією схилів. Зокрема, змінюється співвідношення на кореневищній стадії між ситником розлогим з одного боку та куничником і хаменерієм з іншого. На північних схилах і нижніх частинах пагорбів, як правило, переважання першого більш виражено. На ділянках північної та північно-східної експозицій значно довше зберігається ціноутворююче становище лісових видів. Збереження у трав'яному вкритті від 5 до 12 видів лісової екології можливе і у період формування в центральній частині зрубу фітоценозів лугового типу.

На основі проведених досліджень можна зробити такі висновки. У трав'яному вкритті, який формується на зрубках букових лісів Опілля, налічується 86 квіткових рослин із 34 родин. Систематичний склад флори свідчить за зональний характер її формування з аборигенних видів. У флорі зрубів, що досліджувалися за екологічними групами домінують мезотрофи – 80 % та мезофіти – 64 %; за типом життєвої форми – полікарпічні рослини (69 %); за способом поширення насіння – анемохори (27 %).

У розвитку рослинності виділено дигресивний і демутаційний етапи сукцесії. Дигресивний етап триває біля одного року. Демутаційний етап включає піонерну, кореневищну і дернову стадії, які відрізняються між собою структурно-функціональною організацією фітоценозів. Аналізуючи динаміку екологічних груп рослин за етапами і стадіями сукцесії, прослідковується поступове зменшення кількості лісових видів – з 75 % на дигресивному етапі (1-річний зруб) до 12 % на дерновій стадії демутаційного етапу (8-річний зруб). Різкий скачок відбувається при переході до піонерної стадії демутаційного етапу. Кількість лучних видів, навпаки, зростає – з 12 до 75 %. Піонерна стадія демутаційного етапу відзначається відносно пропорційним представництвом різних екологічних груп рослинності та найбагатшим видовим різноманіттям.

Література

1. Горшенин Н.М., Криницький Г.Т., Савич І.П. Влияние трав'яного покрова вырубок на возобновление бука европейского и методы определения жизненности подроста// Лесоведение. – 1972, № 4. – С. 41-50.
2. Работнов Т.А. Фитоценология. – М.: Изд-во МГУ, 1983. – 292 с.
3. Бельков В.П. Некоторые закономерности развития живого покрова на вырубках// Докл. АН СССР. – Том 130. – М.: Изд-во АН СССР. – 1960. – С. 26-29.
4. Гроздов Б.В. Динамика покрова на сплошных рубках в еловых лесах// Изв. Ботан. сада АН СССР. – 1932, вып. 5-6. – С. 36-40.
5. Смирнов А.В., Нурнахметова К.А. Естественное возобновление сосновых рубок в Восточной Сибири// Труды Вост. – Сиб. Филиала АН СССР. – Сер. биол., вып. 37. – Иркутск. – 1961. – С. 69-76.
6. Matuszewicz W. Przegląd systematyczny zbiorowisk roślinnych Polski// Wstęp do fitosociologii praktycznej. – Warszawa: PWRIL, 1967. – S. 175-229.
7. Pfeiffer H. Vom Succesionsstadium unabhänge Unterscheide in der Schlagvegetation. – Beih. Bot. Centralb., 1936, № 54. – S. 557-564.
8. Kovacs M. Die Schagvegetation des Matra-Gebirges. – Acta Bot. Acad. Sc. Hung., 1961. – 7 (3-4). – S. 319-343.
9. Dyrness C.T. Early stages of plant succession following logging and burning in the Western Cascades of Oregon. – Ecology, 1973. – 54, 1. – P. 57-69.
10. Парпан В.И. Структура, динамика, екологічні основи раціонального використання букових лісів Карпатського регіону України: Автореф. дис... д-ра біол. наук: 03.00.16. – К., 1994. – 28 с.
11. Sokolowski A.W. Badania mikroklimatyczne na zrebie zupełnym w Puszczy Białowieskiej// Ekol. Pol. – 1961. – Ser. A., 9 (16). – S. 259-285.
12. Tomanek J. Badania nad mikroklimatem zrebu gniazdowego zupełnego// Sylwan. – 118, № 11. – S. 16-42.
13. Ellenberg H. Vegetation Mitteleuropas mit den Alpen. – Stuttgart, 1963. – 943 s.
14. Работнов Т.А. Изучение травянистых биогеоценозов// Программа и методика биогеоценологических исследований. – М.: Наука, 1966. – С. 299-312.

УДК 630* 443.3 (477)

Я.М. Слободян, канд. с.-г. наук – УкрНДІґірліс ім.
П.С. Пастернака, м. Івано-ФранківськNECTRIA – ІНФЕКЦІЙНА ХВОРОБА БУКОВИХ
ДЕРЕВОСТАНІВ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

Важливою проблемою бука є рак. У статті стисло представлені результати вивчення ракових хвороб бука в Українських Карпатах, подано біологію і екологію гриба.

Ya.M. Slobodjan – UMFRI

Nectria Infection Of Beech Woods Ukrainian Carpathians

Canker are the most important beech problems. The results of a study concernino beech diseases produced by Nectria spp. In Ukrainian Carpathians, including fungi biology and ecology briefly presented.

Ракові захворювання бука збудником яких виступали гриби з роду Nectria спостерігали вперше починаючи з 1865 року на території Німеччини, у Саксонських Рудних горах [5]. В Україні вони зафіксовані на початку 60-х років минулого століття у Закарпатті і обмежувались районом дубово-букових лісів, розташованих на південних схилах Ужгородсько-Хустського вулканічного хребта [2]. Подібні осередки хвороб офіційно зареєстровані у Прикарпатті у 1985 році на площі біля 1600 га.